

Konec bezplatného užívání pozemků Ruskem

Rozlehlé pozemky, které zcela zdarma využívá ruská strana pro své účely. Tak bohužel vypadá právní vztah mezi Českem a Ruskem už od 70. let. Nyní nastal čas tyto vztahy napravit. Vláda v květnu rozhodla, že Rusko nemá nárok na bezplatné užívání českých pozemků. Společně s tím bude ČR vymáhat doplacení nájmu za poslední 3 roky, ten je odhadován na 50 milionů korun. „Já jsem od začátku říkal, že nejsme žádná banánová republika, máme tady právní stát a musíme to právnicky do detailů vyčistit, najít každý metr, každou smlouvu,“ řekl ministr Martin Dvořák.

Povedlo se

- Posílujeme nezávislost veřejnoprávních médií.
- Napravujeme nevyvážené právní vztahy mezi ČR a Ruskem.
- Brzdíme, abychom nenarazili – Vláda představila úsporný balíček.

TAKÉ ČTĚTE:

**Rozhovor s Josefem Bernardem
o úsporném balíčku
str. 4**

SNIŽUJEME POLITICKÝ VLIV NA MÉDIA VEŘEJNÉ SLUŽBY

17. května se po několikaměsíčních obstrukcích podařilo schválit tzv. malou novelu mediálního zákona. Ta má mimo jiné rozdělit volbu členů mediálních rad ČT a ČRo mezi Poslaneckou sněmovnu a Senát a navýšit jejich počet. Cílem nejen těchto změn má být minimalizování politického vlivu na veřejnoprávní média a posílení jejich stability. Novela mediálního zákona rovněž ruší možnost odvolat Radu ČT nebo Radu ČRo na základě dvojího neschválení výročních zpráv veřejnoprávních institucí. „Tato změna v zákoně znamená pojistku, abychom se nevydali polskou či maďarskou cestou,“ komentoval změny místopředseda hnutí STAN a poslanec Jan Lacina. „Dosavadní

stav umožňoval, aby složení a činnost mediálních rad měla pod svou kontrolou většina v Poslanecké sněmovně. Změna, kterou Sněmovna odhlasovala, je v tomto ohledu krok správným směrem,“ doplnil senátor David Smoljak. Touto novelou to však nekončí. Pokud chceme mít nezávislá a konkurenceschopná veřejnoprávní média, je nutné řešit také jejich financování: „Vzápětí nás čeká druhý zásadní úkol – nastavit trvale udržitelné financování ČT a ČRo jako druhou nezbytnou podmínku jejich dlouhodobé nezávislosti na aktuální vládní většině. Jdeme dobrým směrem, ale u cíle zdaleka nejsme,“ okomentoval další plány Jan Lacina.

Staráme se. Nejen o „tady a teď“.

VÍT RAKUŠAN

Není teď důležitějšího tématu než ozdravení veřejných financí, což je patrné i z obsahu tohoto čísla Stanovin. O vyjednávání a podobě takzvaného konsolidačního balíčku v nich píše mimo jiné ten nejpovolanější, předseda rozpočtového výboru sněmovny Josef Bernard, který z pověření Celostátního výboru naše návrhy na expertních jednáních představoval, obhajoval a prosazoval, za což mu chci ještě jednou poděkovat. A nejen jemu – díky patří všem, kdo se na přípravě našich návrhů jakkoliv podíleli.

(Pokračování na str. 2)

STARÁME SE. NEJEN O „TADY A TEĎ“.

– Vít Rakušan

(pokračování ze str. 1)

Za všechny budu jmenovat alespoň ty, kdo přispěli nejzásadněji – Lukáše Vlčka, který se spolu s Josefem Bernardem účastnil asi největšího počtu koaličních jednání, Hanu Naiclerovou, jejíž podíl na námi navrhovaných konsolidačních opatřeních zejména v oblasti daní je nepominutelný, nebo Viktora Vojtku, který naše názory vnášel do debat týkajících se chystané reformy penzijního systému. Ale nechci samozřejmě opomenout ani vás všechny, kdo jste se problematikou konsolidace rozpočtu a reformy penzí zabývali v rámci příslušných resortních programových rad.

Právě díky tomu, že jsme na koaličních jednáních, ať už expertních, nebo politických, byli schopni prezentovat a prosazovat propracovaný, promyšlený a propočítaný návrh, se nám podařilo do finální podoby ozdravných opatření propsat hodně z našich vizí. Podle některých komentátorů nejvíc ze všech koaličních stran. Do takového srovnání se záměrně pouštět nechci, pravda ale je, že snížení strukturálního schodku o minimálně 150 miliard odráží náš původní návrh. Podobně jako opatření v oblasti spotřebních daní (kde jsme neuspěli jen s na Moravě sice nepopulárním, ale racionálním návrhem na zdanění tichého vína), zdanění hazardu, zvýšení korporátní daně o dvě procenta a mírná, ale přece jen alespoň nějaká progresse v daních z příjmů fyzických osob.

O tom, co z našeho pohledu úplně smysl nedává, se jistě zmíní Josef Bernard nebo Lukáš Vlček. Já se ale chci vrátit k tomu podstatnému: náš úspěch při spoluvytváření konsolidačního balíčku byl daný tím, co považuji za naši nejsilnější „zbraň“ – týmovým duchem, racionitou a ohledem na dlouhodobý prospěch celku. Ne, není to „krvavý kompromis“, jak to nazval politik jedné koaliční strany. Je to kompromis racionální, funkční a z pohledu Starostů a nezávislých vyvážený. Návrh, který opravdu zvrátí neudržitelnou trajektorii státního rozpočtu a odvrátí „řecký scénář“, který není jen strašením, jak tvrdí opozice.

Radost mám ale i z řady dalších věcí z poslední doby, které ukazují, že jsme naši zemi nasměřovali správným směrem: rušíme tisíce nesmyslných právních předpisů, které zaplevelovaly náš právní systém, vypověděli jsme vazalské smlouvy z doby

VÍT RAKUŠAN,

ministr vnitra, předseda hnutí STAN

Naší nejsilnější „zbraň“
je týmový duch, racionita a ohled
na dlouhodobý prospěch celku.

SSSR, díky nimž Ruská federace bezplatně využívala pozemky na našem území, konečně posouváme Istanbulskou úmluvu do procesu ratifikace, přispěli jsme k větší nezávislosti veřejnoprávních médií na momentálně vládoucí garnituře, když jsme volbu mediálních rad rozdělili mezi Sněmovnu a Senát, modernizujeme a digitalizujeme systém voleb, hledáme řešení dlouhodobě zanedbané situace v oblasti kapacity škol a finalizujeme rozjezd komunální energetiky, která nám přinese větší energetickou bezpečnost a nezávislost. Zkrátka dobrých zpráv je dost a já jsem rád, že většinou nesou náš výrazný rukopis. V úctě Váš,

Vít Rakušan

NAJÍT KOMPROMIS NENÍ VŽDY JEDNODUCHÉ, PROTI RUSKU ALE MUSÍ EU ZŮSTAT SJEDNOCENÁ

– Martin Dvořák

Převzal jsem kancelář ministra pro evropské záležitosti a s ní i velkou výzvu. Na Evropskou unii u nás má tisíc lidí tisíc různých názorů. Hledání kompromisu a konsenzu jsem ale zažil během svého diplomatického působení mnohokrát, baví mě a naplňuje. I to mě přimělo funkci “pana Evropy” přijmout. Evropský projekt má jistě řadu chyb, Unie jsme ale my sami, a proto je třeba pracovat na zlepšení vzájemného porozumění.

Evropa není v jednoduché situaci, a proto je o její jednotu potřeba pečovat o to pečlivěji. Právě k posílení kontaktů v rámci Unie je funkce ministra pro evropské záležitosti důležitá. Pevná spolupráce je naší nejsilnější zbraní proti Rusku právě proto, že společně tvoříme tak velký celek. Maximální možná podpora Ukrajiny je jednou z mých priorit. Hodně práce mě čeká i na souvisejícím rozšíření EU, klíčovém tématu české zahraniční politiky. Řešit budu také dopady války na českou ekonomiku. Půjčka z unijního Nástroje pro oživení a odolnost, kterou jsem přebíral před její finalizací, má velký potenciál ji nastartovat.

O jednotu a soudržnost ale hrajeme i doma. Na příkladu Maďarska nebo Slovenska vidíme, jak důležitou roli hraje u veřejnosti pochopení činnosti Evropské unie. Aktivní komunikací jsme schopni vyvrátit část lží, které se v informačním prostoru objevují a předejít obavám, které v občanech vyvolávají. Obzvláště pokud jde o složitá témata, jako je třeba Green Deal a s ním spojená zelená transformace.

Navázat na tak zdařilé předsednictví bude výzva. Zároveň nám ale naše posílená reputace nabízí nové příležitosti a lepší vyjednávací pozici. Budu se proto snažit navázat a podpořit zapojení Čechů v evropských institucích. Na značce Česko a na hájení českých zájmů je potřeba pracovat neustále. Všechno, co se odehrává v Bruselu, se dříve nebo později promítá do života v Česku. My se musíme na evropském dění aktivně podílet, protože Evropa jsme my. Těším se na to.

MARTIN DVOŘÁK,
ministr pro evropské záležitosti

DNES BRZDÍME, ABYCHOM ZÍTRA NENARAZILI

– Lukáš Vlček

Za poslední čtyři roky se naše země zadlužila stejně jako za předchozích 27 let. Tahle jedna věta na úvod stačí. Stačí k tomu, aby si každý uvědomil, že stav veřejných financí je neudržitelný. Ponechme teď stranou, co je hlavní příčinou.

Jestli je to populistické vládnutí hnutí ANO, covidová krize, ruská agrese na Ukrajině, energetická krize nebo rekordní inflace. Můžeme na to poukazovat, můžeme a měli bychom Andreji Babišovi a Aleně Schillerové připomínat, v jakém stavu českou ekonomiku předali, ale problém to nevyřeší.

Před rokem a půl si voliči vybrali změnu. A součástí této změny je i hnutí STAN. Lidé od nás očekávají, že budeme o problémech mluvit otevřeně. A proto otevřeně říkáme: Naše veřejné finance se řítí do velkého průšvihů.

Lidé od nás očekávají i to, že budeme problémy řešit. A proto jsme s koaličními partnery vedli debatu o konsolidačním balíčku. Nečekáme, že za něj sklídíme potlesk. Ostatně kdo by byl rád, že se ho dotkne třeba zvyšování daní nebo rušení dotací? Doufáme ale, že nutnost těchto kroků veřejnost pochopí. Bez nich bychom nejpozději do pěti let narazili na dluhovou brzdu, při které by bylo nutné škrtnout prakticky ze dne na den přes 300 miliard. Ve školství, zdravotnictví, sociální oblasti, veřejné dopravě, prostě všude. I tam, kde se nám dnes jakékoliv škrty zdají nemyslitelné.

Ztratili bychom jistoty, které nám stát poskytuje a podle nás má poskytovat.

Od počátku vyjednávání jsme říkali, že se má začít hledáním úspor na straně státu. Pak má přijít rušení daňových výjimek, přebytečných dotací a až pak zvyšování daní. Říkali jsme také, že ušetřit 70 miliard nestačí. Přišli jsme s vlastním plánem na snížení deficitu o 150 miliard. Ne všechny návrhy se nám podařilo prosadit. Ústupky musela udělat každá z pěti stran koalice. Pro nás je zásadní, že úspory jsou ve výši, v jaké jsme chtěli. Vyjednali jsme, aby byl dopad zvyšování daní na nejzranitelnější část obyvatel co nejmenší – vodné a stočné i teplo tak zůstávají ve snížené sazbě DPH, spolu s potravinami nebo stavebními pracemi v bytové výstavbě. A v neposlední řadě jsme zabránili takovým absurdním návrhům, jako bylo snižování daní hazardu. Konsolidační balíček je kompromisem. Dobrým kompromisem. Nemůžeme si ale myslet, že touto reformou se veřejné finance zázračně uzdraví. Jde jen o první pomoc. Další léčba musí následovat. Proto budeme přicházet s dalšími návrhy, které přispějí k úsporám a efektivnějšímu využívání veřejných peněz. Nejde totiž i nic menšího než o budoucnost

U ÚSPORNÉHO BALÍČKU JSME SE SNAŽILI SNÍŽIT DOPAD NA NÍZKOPŘÍJMOVÉ. TO SE PAVEDLO

Předseda sněmovního rozpočtového výboru Josef Bernard byl jedním z klíčových lidí vyjednávacího týmu, který připravoval konsolidační balíček. V rozhovoru vysvětluje, proč jej považuje za podařený. Zároveň připouští diskuzi o některých návrzích. Podle něj je možná i jejich úprava při dodržení snížení strukturálního schodku státního rozpočtu o 150 miliard korun. S takovým cílem i STAN do vyjednávání vstupoval.

Proč je nutné přijmout konsolidační balíček?

Veřejné finance jsou v současné podobě dlouhodobě neudržitelné. Za čtyři roky zadlužíme tuto zemi stejnou částkou jako za předchozích 27 let! Tempo zadlužování se vymklo kontrole. Jenom deficit důchodového účtu činí 70 miliard. Splátky dluhu s úroky rovněž 70 miliard. Do pěti let bychom narazili na dluhovou brzdu (dluh ve výši 60 % HDP). A dluhová brzda není uměle stanovená hranice politiky. Ekonomu je tato výše zadlužení považována za problematickou, stát v této situaci ztrácí schopnost zajistit své závazky a zhoršuje se přístup k financování státního dluhu. Tak jako tak by reforma musela nastat. Každým rokem odkladu by její dopady byly pro občany bolestivější. Od roku 2020 se veřejné finance řítí do problému. Neustále jsme si zvyšovali výdaje a snižovali příjmy. Jako kdyby u státu neplatilo, že dluh je dluh. Stát se nemůže chovat jako zhyralý opilec bez pohledu do budoucna.

Kritizujete úpravy daní v rámci takzvané superhrubé mzdy?

Ano. Jsem přesvědčen, že tato úprava se zapíše do ekonomických skript, jako příklad neuvážené rozpočtové politiky. Půjčili jsme

si na nižší daně od budoucích generací. Kriticky jsme zhoršili deficit. V době, kdy se od státu očekávala podpora firem a domácností jsme si radikálně snížili příjmy. A teď to hlavní. Tím, že jsme udělali něco, co neudělal v době covidové krize žádný stát světa, tedy snížení daní, jsme posílili inflaci. Jsem přesvědčen, že hlavním důvodem naší nadprůměrné inflace v Evropě je zrušení superhrubé mzdy. Vlastně, to co jsme lidem přidali, jim vzápětí vzala nadprůměrná inflace a ještě jsme si přitom rozvrátili veřejné finance. Musíme to takto pravdivě popsat, abychom se v budoucnu lépe bránili populistickému vábení.

Jak přijatý vládní balíček hodnotíte?

150 miliard snížení strukturálního deficitu je částka dostatečná na radikální zlepšení situace. Připomínám, že tímto problémem ale nekončí. Strukturální deficit činí v současnosti 240 miliard korun. Pořád zhruba 100 miliard našich běžných výdajů (důchody, zdravotnictví, školství atp.) nebudeme schopni uhradit ze svých běžných příjmů. Teď ale ze strany vlády musí být vytvořen permanentní tlak na snižování státních výdajů. Rovněž bude důležité, jak naše hospodářství bude zvládat transforma

ci průmyslu. Zejména přechod na nové bezemisní technologie v dopravě a energetice. Je to pro nás příležitost vymanit se ze subdodavatelského postavení s nižším podílem výzkumu a vývoje. Zvládnutí tohoto úkolu je předpokladem návratu k dlouhodobějšímu růstu alespoň na úrovni 2 až 3 % ročně.

Jak obtížné vyjednávání o jednotlivých návrzích bylo vzhlédem k tomu, že jej vedlo pět politických subjektů s rozdílnými postoji?

Ano, není to vůbec jednoduché. Každá strana, která seděla u vyjednávacího stolu, musela z něčeho ustoupit. Pro nás bylo velmi důležité sociální hledisko. Například u DPH pro nás bylo zásadní, aby ve snížených sazbách zůstalo teplo a voda. Chtěli jsme tak eliminovat dopad na nízkopříjmové obyvatele. Navíc jsme z dnešních 15% na 12% snížili DPH u potravin, bydlení a zdravotnických výrobků.

Podle čeho se určilo, že snížená sazba bude nově na 12 procentech? Proč nemohla zůstat na 10 nebo 15 procentech?

Chceme deficit zlepšovat. Nižší sazba, třeba 10% by propad příjmů z DPH zvýšila na neúměrnou hranici přes 20 miliard korun. Postupovali bychom proti smyslu konsolidačního balíčku. Naproti tomu vyšší snížená sazba by již znamenala podstatné zdražení citlivých komodit o 3 % a více. Myslím, že 12 % snížená sazba je stanovena optimálně.

Jak se vy osobně díváte na nelogičnosti v sazbách - třeba to, že knihy a víno mají nulové DPH?

Jako ekonom tyto výjimky neumím vysvětlit. Problém je, že ne vždy u vyjednávání převáží ekonomické argumenty. U piva spotřební daň stanovena je, zatímco u vína není. To samé platí u časopisů a novin oproti knihám. Osobně jsem pro co největší eliminaci výjimek, které jsou subjektivní, tedy i v případě knih nebo tichého vína. Subjektivní v tom smyslu, že někdo nepracuje jen s přesnými ekonomickými, respektive matematickými výpočty, ale posuzuje další vlivy, které neumíte tak přesně změřit a vyhodnotit. V případě vína, jsme v průběhu jednání eliminovali administrativní dopady na vinaře, našli způsob jak podpořit ty nejmenší, několikrát zazněl argument, že nulovou daní podporujeme zejména zahraniční vinaře (2/3 spotřeby vína v ČR tvoří dovoz), nakonec ale většinově převážila výjimka pro víno.

Opatření se dotkne i OSVČ, nejsou ale nůžky mezi nimi a zaměstnanci stále příliš rozevřené?

Léta probíhá debata na odborné úrovni. Živnostníci jsou solí této země, mají samozřejmě spoustu nevýhod oproti závislým činnostem, ale je zřejmé, že takový rozdíl vnosu do sociálního pojištění mezi nimi a zaměstnanci je neobhajtelný. Proto jsme nakonec částečně návrh NERUVU u OSVČ akceptovali. Narovnáme přiměřeně prostřední pojištění mezi kategoriemi. Je to nepopulární, ale považuji to za spravedlivé. A není to nic, s čím bychom přicházeli na poslední chvíli a neočekávaně. Měsíce deklarujeme, že konsolidační balíček se dotkne všech vrstev společnosti, sice mírně, ale dotkne. Po této úpravě bych debatu o nůžkách mezi živnostníky a zaměstnanci uzavřel. Pojďme nadále tyto dvě kategorie občanů nerozdělovat.

Součástí balíku je i zvýšení daně z nemovitosti, jejíž výnosy nově částečně zamíří i do státní kasy. To vyvolalo kritické reakce mezi zástupci samospráv. Jak se k tomu jako hnutí s kořeny v komunální politice stavíte?

S naším širokým vedením jsme to rozebírali opakovaně. Reformu děláme proto, abychom zastavili neudržitelné tempo zadlužování. A kdyby se s ním nic nedělo, vše by odnesly příští generace. Na jakou jinou daň bychom tedy měli sahat než na tu nejmenší i z pohledu OECD a Evropy? Čísla v tomto případě mluví jasně. My máme výtěžek této daně 0,2 procenta HDP, průměr OECD je 1,6. V sousedním Německu 1,2. V rámci OECD si držíme předposlední místo. Výnos z této daně je u nás bagatelní a skoro se nevyplácí udržovat administraci pro její výběr. A jednoznačně si za tím stojím. Ve světě je hybridní systém, kdy část výnosu z této daně stanovuje stát a část obce, skutečně obvyklý. Tady jsme nepřišli s ničím originálním.

Nespokojených ohlasů je mnoho - ozývají se odbory, odvětvové svazy i opozice. Dovedete si představit, že se nějaké opatření úplně škrtně anebo že se upraví nějaký parametr?

Stát je v hluboké rozpočtové krizi. Občané si musí vybrat – buď budeme dál směřovat k bankrotu této země, anebo budeme dělat opatření, která povedou k ozdravení veřejných financí. Samozřejmě jsme ochotni vést debatu o dílčích úpravách jednotlivých opatření. Nicméně žádné zásadní změny nás v tomto balíčku určitě nečekají. Musí se upravovat tak, aby tam zůstal pozitivní dopad na saldo státního rozpočtu ve výši 150 miliard korun. Navíc se ukazuje, že odborníci zveřejněný konsolidační balíček, až na některé výjimky, jako celek velmi kvitují.

DALŠÍ KROKY DŮCHODOVÉ REFORMY

– Viktor Vojtko

Vláda představila základní teze důchodové reformy, na níž se za hnutí STAN podílím. Úpravy prvního pilíře v ní představují nezbytné kroky k tomu, aby bylo možné jej v budoucnu ufinancovat.

V čem tedy spočívají základní principy reformy? **Průběžný důchodový systém (1. pilíř) dlouhodobě zůstane jako základ** a měl by poskytovat především **základní důchod se zachováním stávající míry zásluhovosti** – jeho výše ve vztahu k průměrné výši mezd se ale bude kvůli stárnutí populace postupně snižovat. Cílem je omezit deficit průběžného důchodového systému na maximálně 2 % HDP v daném roce. Kdybychom nic neudělali, tento deficit by byl až 5 % HDP, tj. kolem 350 miliard v současných penězích každý rok.

Proto se nevyhneme některým nepopulárním opatřením. Konkrétně je to prodlužování věku odchodu do důchodu, který se nově každý pro sebe dozví ve věku padesáti let. Řádné valorizace důchodů budou i nadále plně pokrývat inflaci, ale nově pouze $\frac{1}{3}$ růstu reálných mezd. Mimořádné valorizace se nahradí dočasným příspěvkem tak, aby lépe kompenzoval dopady inflace na nízkopříjmové důchodce (fixní složka valorizace + zásluhová složka). Omezí se také předčasné důchody na tři roky a budou více kráceny, hlavně pro ty, kteří nemají alespoň 40 let započítané doby. Lépe při tom bude podporována motivace k práci na částečný úvazek i v důchodu.

U OSVČ dlouhodobě přenastavíme výši odvodů tak, aby se jejich příspěvek v průběžném systému více přiblížil zaměstnancům, i nadále ovšem budou jejich odvody zvýhodněné. Měníme také parametry u dohod o provedení práce, aby se jimi nedaly obcházet odvody sociálního pojištění.

Místo výchovného zavedeme dlouhodobější výhodnější mechanismus podpory započítání rodičovské dovolené do důchodu (fiktivní vyměřovací základ). Umožníme také společný vyměřovací základ manželů a o něco se zvýší garantovaná výše důchodu – navýšením minimální procentuální výměry. U vdovských důchodů se prodlouží doba na obnovení nároku zpět na pět let.

Doplněním průběžného systému je **systém dobrovolného spoření a investování (3. pilíř)**, který umožní vyšší životní standard v důchodu těm, kdo si do něj budou dlouhodobě přispívat. Zde jsou zatím připraveny pouze menší, i když důležité změny – odpocet z daní a změny pravidel pro vyplácení státního příspěvku, aby posílily motivaci ke včasnému a dostatečně velkému spoření na důchod.

Jako STAN do budoucna podporujeme další významnější změny ve 3. pilíři a čeká nás v tom ještě kus práce. Nutná bude revize dalších podpor důchodového spoření a investování ze strany státu, chceme také motivovat k efektivnímu využití těchto prostředků **na pravidelné příjmy** v důchodovém či předdůchodovém věku.

VIKTOR VOJTKO,
poslanec

Po vzoru jiných zemí navíc chceme vznik **veřejnoprávního penzijního fondu**, který bude s minimálními náklady uplatňovat konzervativní investiční strategii (např. státní dluhopisy) a bude nabízen jako výchozí možnost – nastaví se tím silný tlak na soukromé penzijní fondy a jejich efektivní fungování. Získáme tím také významný zdroj investičního kapitálu pro naši ekonomiku.

Důchodová reforma ale neznamená jen legislativní **změny pravidel na straně státu, ale také změny chování lidí v generacích dnešních čtyřicátníků a mladších**. Proto chceme, aby změny byly odpovídajícím způsobem důvěryhodně nastaveny, zargumentovány a srozumitelně komunikovány. Pouze tak má celá důchodová reforma šanci na úspěch.

KONSOLIDAČNÍ BALÍČEK PŘÍSTUPUJE CITLIVĚ K NÍZKOPŘÍJMOVÝM SKUPINÁM OBYVATEL

– Pivoňka Vaňková

Při debatách o finální podobě konsolidačního balíčku jsme jako hnutí STAN vycházeli ze dvou předpokladů, z nichž první byl v rovině finanční a druhý v rovině sociální. Základním cílem bylo nalézt 150 mld. Kč na straně úspor i nových příjmů, které pomohou snižovat státní dluh. Stejně velký důraz jsme ale kladli i na to, aby se na konsolidaci veřejných financí podílely všechny skupiny obyvatel dle svých možností. Výsledná opatření jsou citlivá a chrání osoby nebo domácnosti s nízkými příjmy.

Za správný a systémový krok považují odstranění některých daňových výjimek, jako např. možnost odpočtu odborářských členských příspěvků. Jedná se o vysoce selektivní výjimku pro úzkou skupinu občanů, kteří jsou svým členstvím v konkrétním neziskovém subjektu zvýhodněni před jinými.

Státnímu rozpočtu ulehčí také omezení slevy na manžele nebo manželku. Tu bude možné nově čerpat pouze po dobu tří let, čímž chceme podpořit rychlejší opětovné zapojení pečujícího rodiče do pracovního procesu. Jedním dechem ale dodávám, že tato opatření musí jít ruku v ruce s investicemi do předškolních zařízení a přijímáním legislativy, která podpoří fungování stávajících a vznik nových dětských skupin nebo tzv. sousedské dětské skupiny. Nutnost těchto kroků je umocněna ještě další změnou – zrušením školkovného. To využívali především lidé ze střední třídy a nízkopříjmové domácnosti na tento finanční bonus nedosáhly.

Velkým krokem k větší solidaritě mezi zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými považují navýšení minimálních záloh pro OSVČ z 25 na 40 %. Tento nárůst bude postupný a promítne se v odvodech během následujících tří let. Považuji to za významný krok, který solidárně narovná poměr odvodů do důchodového systému od těchto dvou skupin. Do této doby významně do systému přispívali především zaměstnanci.

O slevu ve výši 4020 Kč přijdou rovněž studenti. Zde ale považuji za důležité zmínit, že se jedná o takové studenty, kteří si měsíčně vydělají více než 17 100 Kč hrubého. Studenti, kteří měli průměrný měsíční výdělek nižší, tuto slevu využít nemohli. Dohodářům, tedy osobám pracujícím na základě dohody o provedení práce, balíček přináší nové povinnosti i výhody. Při překročení určitého poměru výdělků vůči průměrné mzdě se bude z dohod odvádět sociální a zdravotní pojištění namísto srážko-

PAVLA PIVOŇKA VAŇKOVÁ,
poslankyně

”

Konsolidační balíček představuje kompromisní řešení, které má ambici snižovat deficit státního rozpočtu, aniž by byl narušen sociální smír.

“

vé daně. Výhodou, kterou dohodáři získají, bude vznik nároku na starobní důchod. Společně s novelou zákoníku práce dojde rovněž k posílení jejich pracovních práv.

Navržený konsolidační balíček představuje kompromisní řešení, které má ambici snižovat deficit státního rozpočtu, aniž by byl narušen sociální smír. Přístupuje sociálně citlivým způsobem k nízkopříjmovým skupinám obyvatel a zároveň naplňuje premisu, že na konsolidaci veřejných financí se musíme podílet my všichni.

ÚSPORNÝ BALÍČEK OČIMA EKONOMA

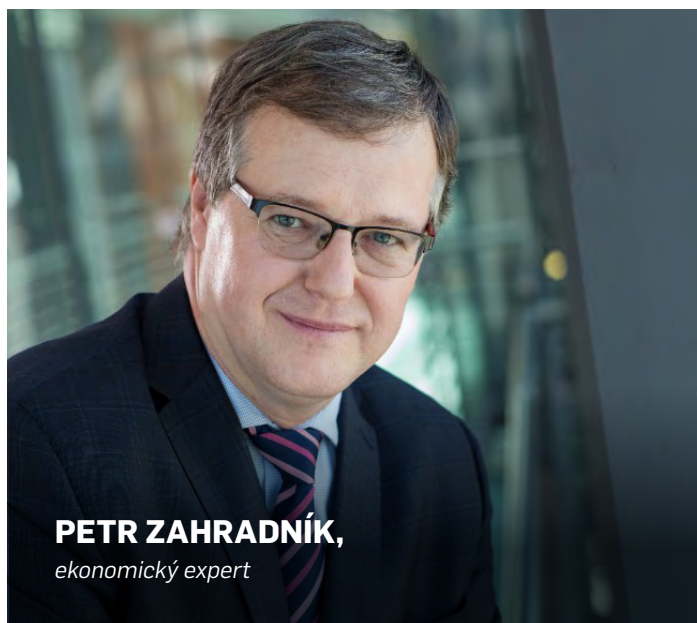
– Petr Zahradník

Představený balíček ke konsolidaci veřejných financí a opatření v oblasti důchodového systému představuje rozhodně krok správným směrem. A to přesto, že navržené změny, mnohdy i razantní, představují v drtivé většině změny parametrů v rámci stávajícího a jinak neměnného systému.

Systém veřejných financí a v jeho rámci i důchodového systému se zformoval v roce 1993 a v podobě zjednodušení doznal úprav po roce 2006 v době Topolánkovy vlády. Nicméně, struktura společnosti i ekonomiky, charakter veřejné potřeby v současnosti i budoucnosti se zásadně změnil. A my pořád pracujeme se sice pojiždným a mnohokrát opravovaným, ale již starým vehiklem, který odvedl dobrou práci, sice zatím slouží, ale již je to téměř veterán. Rozumím, že v zájmu okamžité konsolidace a zabránění negativního trendu z let 2019–2022 je třeba přijmout okamžitá parametrická opatření, na která by mělo být však navázáno systémovými změnami ještě podstatnější hloubky, posilujícími individuální odpovědnost. Tato opatření zahrnují další ulevnění prvnímu penzijnímu pilíři, zvážení znovuzavedení druhého, kapitálového pilíře, a podstatné posílení pilíře třetího. V sektoru zdravotnictví zvýšení spoluúčasti pacientů na krytí nákladů zdravotních služeb a zavedení soukromého zdravotního pojištění. Ve školství pak zavedení školného, dopraveného systémem výhodných návratných grantů a stipendií, reflektujících sociální i výkonnostní kritéria. Současně s tím bych za systémové opatření považoval ucelenou digitalizaci veřejné správy po vzoru Estonska, optimalizace synergií mezi resorty a důsledné zavedení KPIs pro všechny relevantní pozice. Velmi bych též podpořil v oblasti kapitálových veřejných výdajů mimorozpočtové financování, nejlépe cestou NRB, případně stávajících, ale reformovaných státních fondů, s využitím návratných finančních nástrojů.

K navrženému balíčku opatření lze dodat, že se jedná o žádoucí „mírný pokrok v mezích zákona“. Je zřejmé, že potrefené husy se vždy ozvou, ale jednotlivé kroky mi přijdou velmi citlivé a sociálně empatické, reflektují realitu. V případě úpravy prvního důchodového pilíře není nic, co by nedávalo smysl – přímý finanční efekt se však může někdy projevit až se značným časovým zpožděním, například v případě úprav důchodového věku, pracujících s elegantním, klouzavým kritériem. Zajímavé jsou též kategorie rodinného a společného vyměřovacího základu. Velmi vítám snahu posílit roli penzijního připojištění na nástroj, který bude schopen ve stáří generovat odpovídající příjem, a nevést ke klamné iluzi, že jsem-li penzijně připojištěn, mám pro stáří vystaráno. Velkou pozornost bych věnoval výctu náročných profesí, kterých se dotkne dřívější doba odchodu do penze. Oceňuji též snahu motivovat k práci i v pokročilejším věku, neboť i statisticky je úbytek ekonomické aktivity již v kategorii 55–64 poměrně značný, a v dalších věkových kategoriích dále významně pokračuje.

V případě obou daní z příjmu bylo nakonec zvoleno relativně citlivé kompromisní řešení. U fyzických osob zřejmě pomůže faktické posílení progresu pro příjmové skupiny nad 121 tis. Kč měsíčně; u právnických osob zvýšení sazby o 2 body není

PETR ZAHRADNÍK,
ekonomický expert

žádná fatální újma. V této situaci by mne zajímalo, jak bude u nás dále nakládáno s windfall tax, kterou jsme si stanovili s platností na další dva roky a jak tato podpoří onu konsolidaci. Pochopení mám též pro zvýšení daně z nemovitostí, jejichž dosavadní zátěž (i přes zvýšení v posledních letech) byla spíše symbolická. Zřejmě ještě daleko více bych akcentoval kritérium neřestí. U DPH, zejména z pohledu transparentnosti a spravedlnosti, oceňuji návrat ke dvěma sazbám – na první pohled mi zařazení položek mezi ně dává smysl, ale ještě jsem nevyhodnotil všechny.

Co se týče výdajových úspor, balíček se dominantně opírá o výrazné škrty v národních podnikatelských dotacích. Zde bude zřejmě u stávajících příjemců dosti povyku, nicméně za předpokladu, že se tyto škrty podaří vykryt obrovskými možnostmi, danými financováním EU, nemusela by být újma pro tyto příjemce tak velká. Ohledně financování EU by bylo žádoucí na tento balíček navázat nějakým systémovým řešením ohledně optimálního využití a synergií těchto zdrojů, které je v realitě tomuto stavu na hony vzdálené. Větší prostor pro úspory bych viděl v administrativě – jistě, na první pohled je 11 mld. Kč velká částka, s dopadem na osudy řady pracovníků veřejného sektoru. Domnívám se, že řešením zde je komplexní a důkladná digitalizace, která například Estonsku přinesla úspory převyšující 2 % jejich HDP. Kdybychom podobného výsledku dosáhli u nás, znamenalo by to úsporu nějakých 130 mld. Kč pouze z tohoto titulu.

TŘI POHLEDY: JE UMĚLÁ INTELIGENCE (AI) HROZBA, NEBO PŘÍNOS PRO SPOLEČNOST?

Josef Flek: AI v obraně a zdravotnictví

Mé agendy jsou obrana a zdravotnictví. V obou z nich bude umělá inteligence (AI) časem hrát velkou roli. Určitě mám před nástupem umělé inteligence respekt. Zároveň si ale řekněme, že jakýkoliv její zákaz už pokrok nezastaví. Pojďme radši využít ty lepší stránky AI k prospěšným účelům.

V obraně bude nástup AI hrát roli v kyberprostorové válce. Může pomoci v boji proti dezinformacím: odhalováním různých dezinformačních šablon; automatickým vyvracením lží, které se šíří online prostorem. Časem určitě dojde k automatizaci válčení i v dalších oblastech: vojákům mohou přímo v boji radit systémy postavené na AI. Již nyní mají vojáci u sebe systém, který zaznamenává zásahy do těla, rozlišuje jeho rozsah a určuje intenzitu ošetření.

Ve zdravotnictví může dojít k automatizaci různých procesů. Musíme si ale dát velký pozor a přísně zabezpečit citlivá data o pacientech. AI může zajistit například léčbu na míru, pomáhat se zpracováním dat o kontraindikacích apod. Nebojme se AI. Naučme se, jak funguje. Regulujme ty nejhroší odchylky.

Miroslav Nič: Džin z lahve byl vypuštěn

Obojí. Největší hrozbou je zrychlení času. Zákony, instituce, vzdělávání, naše způsoby myšlení nejsou připraveny na to, že se změny, které trvaly desetiletí, projeví během měsíců. Nemáme čas si zvykat, věci promýšlet, přiměřeně reagovat. Přitom žijeme v digitálním světě, i ti, kteří si neumí zapnout počítač.

Dnešní umělá inteligence s vámi diskutuje, ukazuje fotografie a promítá videa, a vy nepoznáte, že mluvíte se strojem o něčem, co se nikdy nestalo. Nemůžeme věřit vlastními očima, nevíme, jak budeme pracovat za pár let, netušíme, jestli je lidstvo schopno reagovat dost rychle.

Společenský rozvrat je reálnou hrozbou. Na druhé straně, umělá inteligence dnes navrhuje léky, odhaluje nemoci, odvozuje vzorce, doučuje žáky a utěšuje potřebné. Jak příležitosti, tak hrozby jsou větší, než kdykoliv v minulosti. Džin byl vypuštěn, umělá inteligence dosáhla úrovně sci-fi románů. Žádné zákazy džina do lahve nevrátí, musíme se s ním naučit žít. A hodně rychle.

AI - ChatGPT: AI: Přínosy a rizika pro společnost

Někteří lidé vidí AI jako velký přínos pro společnost, zatímco jiní mají obavy z jejího vlivu na lidskou existenci. Je tedy nutné se podívat na obě strany mince.

Z pohledu přínosů může AI pomoci v mnoha oblastech, například v lékařství, kde může pomoci při diagnostice nemocí nebo v oblasti výzkumu nových léků, může pomoci s automatizací rutinních pracovních procesů, což může zlepšit produktivitu a snížit náklady, nebo s vytvářením nových technologií, jako jsou samořídící auta, což může snížit počet dopravních nehod.

Na druhou stranu může mít AI také negativní dopad na společnost. Pokud se používá špatně, může být zneužita ke škodlivým účelům, například k vytváření deepfake videí nebo k šíření dezinformací. Navíc automatizace pracovních procesů může znamenat ztrátu pracovních míst, což může mít negativní dopad na lidské bytí. Celkově lze říci, že umělá inteligence může být prospěšná pro lidskou společnost, ale je důležité zajistit, aby byla používána v souladu s etickými zásadami a s ohledem na její dopad na lidské pracovní příležitosti, soukromí a bezpečnost.

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOST – ÚKOL PRO VELKÉ SPOLEČNOSTI A VEŘEJNÉ INSTITUCE, NEBO PRO KAŽDÉHO Z NÁS?

– Petr Letocha

Pod pojmem kybernetický útok si většina lidí představí hackera v tmavé místnosti, odkud ze svého počítače napadá prostřednictvím, pro obyčejné smrtelníky nesrozumitelných, kódů sestávajících se z jedniček a nul např. banku, které krade peníze či data. Takové situace pochopitelně nastávají, ale velká většina kybernetických útoků míří proti úplně obyčejným lidem ať už prostřednictvím podvodných telefonátů, SMS zpráv, či e-mailů.

S tím, jak se svět čím dál víc přesouvá do on-line prostoru, přibývá v něm i trestné činnosti. Za poslední 2 roky došlo dokonce ke čtyřnásobnému nárůstu hlášených trestných činů, které se staly v kyberprostoru, a proto bychom se všichni měli chránit, jak jen je to možné. Nejlépe se proti kybernetickým útokům přitom můžeme bránit vlastní ostražitostí. Mohlo by se na první pohled zdát, že nejzranitelnější skupinou obyvatel v kyberprostoru jsou senioři, stejně jako je tomu u tzv. nepoctivých podomních prodávačů či u podvodných předváděcích akcí. V on-line světě jsou však oběťmi trestných činů příslušníci všech generací, proto by prevenci v této oblasti neměl nikdo brát na lehkou váhu.

Jedním z nejčastějších typů úspěšných kybernetických útoků je tzv. phishing. Jedná se o zaslání hromadných e-mailů a SMS zpráv. V nich můžeme najít odkaz na internetové stránky, které jsou velmi podobné oficiálním stránkám banky, platební brány či jiné stránky. Tam oběť vyplní své přístupové údaje nebo jiné osobní údaje a dříve, než si všimne něčeho abnormálního, přijde o své peníze nebo zjistí, že si na jeho jméno někdo vzal půjčku. Takovéto podvodné stránky nelze jednoduše rozeznat od těch pravých. Vizualně jsou často téměř totožné a liší se pouze v názvu adresy, kde je např. místo abc.cz uvedeno ach.cz. Tak malou odlišnost v dnešní zrychlené době postřehne jen málokdo, a proto efektivní ochranou před těmito praktikami není zkoumání každého písmene všech internetových adres, které navštívíme, nýbrž ostražitost před zprávami samotnými. Na svůj účet byste měli vstupovat poté, co sami otevřete své internetové bankovníctví, do žádných formulářů byste neměli vyplňovat své osobní údaje a už vůbec byste tyto údaje neměli posílat jako odpověď e-mailem nebo SMS zprávou.

Nejsou to však jen zprávy, jak se podvodníci snaží vylákat ze svých obětí citlivé údaje a později i peníze. Čím dál častěji používají tzv. vishing, což není nic jiného než telefonát, který vede podvodník s často nic netušícími lidmi jednájící v dobré víře, že chce podvodník pomoci jim samotným či jejich blízkým. Útočník se často představuje jako zaměstnanec banky či investiční poradce. Snaží se vytvořit iluzi naléhavé situace, ve které po své oběti buď vyžaduje, aby mu sdělila přístupové údaje ke svému internetovému bankovníctví, případně aby mu neprodleně pod rouškou investic nebo ochrany jejich blízkého zaslala pe-

PETR LETOCHA,
poslanec

níze. Tady by měl mít každý na paměti, že po telefonu žádný poctivý bankéř ani investiční poradce či manažer osobní údaje od svých klientů nevyžaduje.

Staré přísloví praví, že opatrnosti není nikdy dost. V kyberprostoru to platí dvojnásob a požadavek na schopnost rozeznat podobné hrozby se bude pro každého s rozvíjejícím se on-line světem zvětšovat.

OBNOVA KRAJINNÝCH PRVKŮ S AKCENTEM NA UDRŽENÍ VODY V KRAJINĚ

– Tomáš Dubský

Voda je pro nás všechny bezpodmínečně nutná k našemu životu. Všichni bereme jako samozřejmost, že otočíme kohoutkem a voda nám prostě teče. Stejně tak je voda důležitá i pro naši přírodu. Zde už však nejsme tak dobrými hospodáři a dost často vodu jednoduše odvádíme a nepřipouštíme si, že může někde chybět.

Michael Rataj, Tomáš Dubský, Michael Čížmár

Každý projekt, který vrací vodě její původní úlohu, je proto důležitý a zaslouží si naši pozornost. Při „regionálních“ cestách jsem měl možnost v poslední době tři takové projekty navštívit a dovolte mi, abych Vás s nimi v krátkosti seznámil.

První cesta nevedla daleko od mého bydliště a společně s vedoucím Správy CHKO Železné hory Mgr. Vlastimilem Peřinou jsme navštívili přírodní rezervaci Maršálka a významnou evropskou lokalitu Kochánovické rybníky. V současné době se zde provádějí práce spočívající v obnovení původního režimu. Ruší se zde meliorace, struha odvádějící vodu je zasypána a budují se tůně a mokřady. Bylo velice potěšující vidět, jak příroda dokáže rychle reagovat na tyto úpravy. Voda vyvěrající z pramenů a volně se rozlévající do louky. I přesto, že práce teprve probíhaly, jsme mohli zahlédnout vzácnou kuňku ohnivou nebo čolka velkého. No prostě paráda. Důležitým prvkem úpravy je i terénní oddělení od přilehlého pole. V minulosti eroze způsobená přívalovým deštěm tuto vzácnou lokalitu téměř zničila.

Další, tentokrát již značně vzdálenější cesta mě dovedla na Opavsko, kam mě pozval kolega – poslanec a starosta Branky u Opavy Michal Rataj. Setkali jsme se s Ing. Michaelem Čížmárem, jedním z autorů unikátního projektu Kozmické ptačí louky nedaleko Hlučína. Na ploše více než 70 hektarů se zde obnovil původní ráz krajiny. Potok se vrátil do dřívějšího tvaru, vytvořily se tůně a mokřady a zrušily meliorace. Je úžasné sle-

dovat, jak si i zde s ostatním příroda poradila sama. Z postavených pozorovaten je možnost sledovat celou lokalitu, ze které vyzařuje velká sounáležitost. I přes rušný život je zde cítit klid. A tak by to v přírodě mělo být.

Jedná se o pár střípků z nekonečné mozaiky příkladů, jak bychom se k přírodě měli chovat a příroda nám to třeba v tomto případě ve formě kvalitní vody, která nám doma teče z kohoutků, vrátí.

Kozmické ptačí louky

Kochánovické rybníky

POMÁHÁME KONKRÉTNÍM ORGANIZACÍM I LIDEM PO CELÉM ČESKU

Hlavním úkolem našich poslanců je pomáhat lidem prostřednictvím legislativních rozhodnutí. Oto se také dlouhodobě snažíme. Zákonem o domácím násilí, snižováním rozdílů mezi nejnižšími a vysokými důchody, podporou zkrácených úvazků nebo odpuštěním penále dlužníkům. Pomáháme ale i konkrétním lidem a organizacím po celém Česku.

V reakci na opakující se žádosti o pomoc vznikla v dubnu loňského roku aktivita „STAN pomáhá“. „Než tříštit síly, rozhodli jsme se zvolit každý měsíc v jednom kraji společnost, která zajišťuje pomoc lidem s různým handicapem nebo i jednotlivce ve složité životní situaci,“ popisuje iniciátorka aktivity Milada Voborská hlavní myšlenku projektu.

Každý měsíc tak jeden z našich poslanců přijde s návrhem na organizaci nebo jednotlivce, s jejichž příběhem seznámí své kolegy. Ti pak posílají libovolnou částku na jejich podporu. V loňském roce si díky tomu rozdělilo mezi sebe 143 416 korun sedm neziskových organizací. Jednou z nejštědřejších dáreků je poslankyně Petra Quittová. Sama loni v létě do „STAN pomáhá“ navrhla podpořit organizaci Víly pro děti, která kresbami zpřijemňuje prostředí ve zdravotnických a sociálních zařízeních. „Nemocničním zařízením prochází ročně desetitisíce dětí se svými rodiči. Veselé kresby vnášejí hravost a fantazii. STAN pomohl svými financemi přispět na výmalbu ORL oddělení v Dětské nemocnici FN Brno,“ uvedla Petra Quittová.

Ve sbírkách se pokračuje i v letošním roce. Vybrat se mezi poslanci a asistenty STAN podařilo už přes 108 tisíc korun. Z toho 38 354 korun pomůže Magdě a jejím dětem, které týral jejich otec

Petra Quittová při probíhající umělecké výmalbě
Dětské fakultní nemocnice Brno

MILADA VOBORSKÁ,
poslankyně a iniciátorka aktivity STAN pomáhá

Na návrh Milady Voborské poslanci STAN podpořili
zakoupení invalidního vozíku pro hendikepovaného sportovce
Tomáše Nevěčného

a manžel. O podporu rodiny, jejíž příběh popsal i pořad 168 hodin, své kolegy požádala poslankyně Barbora Urbanová. Mezi další podpořené organizace patří třeba Dekapro, která propojuje komunitní život s podporou hospicových služeb v Plzni. Dobromysl z Berouna pak i díky podpoře STAN pořídí vybavení pro klienty s poruchou autistického spektra. Květnová sbírka pomůže rodině Toničky – dívky, která trpí kvadruparetickou spastickou formou dětské obrny.

ČESKÁ MĚSTA JAKO NEVZHLEDNÝ REKLAMNÍ KATALOG – VIZUÁLNÍ SMOG NENÍ OK

– Václav Cinádr

Nahusto vysázený les billboardů a bigboardů podél silnic, reklamní lavičky, blikající cedule, celé domy obalené do reklamních plachet, zaslepené výlohy polepené reklamou, stovky vývěsních štítů a epidemie cedulek, to vše je vizuální smog, který zahalil česká města a udělal z nich nevzhledný reklamní katalog. Podobně jako smog vzdušný, který dusí město a brání lidem volně dýchat, ten vizuální brání městu se kvalitně rozvíjet a ovlivňuje kvalitu života v něm.

V posledních letech se dostává do popředí téma kultivovaného veřejného prostoru. Konečně si začínáme uvědomovat, jak velkou hodnotu pro nás má. Známa teorie „rozbitého okna“ říká, že zanedbané prostředí, odpadky, posprejované zdi a rozbitá okna podporují protispolečenské jednání a drobnou i vážnější kriminalitu. V prostředí, o němž se zjevně nikdo nestará, ztrácejí lidé zábrany, které by jim v čistém a uklizeném prostředí bránily odhazovat odpadky nebo ničit cizí majetek. Pokud je v ulici rozbité okno nebo posprejovaná zeď, s největší pravděpodobností za chvíli přibude další graffiti nebo další rozbité okno. To samé lze vztáhnout i na kultivovanou a umírněnou reklamu v městském prostředí.

Stále více českých měst si to začíná uvědomovat a pouští se do boje proti vizuálnímu smogu. To rozhodně není snaha reklamu z veřejného prostoru odstranit. Ta byla, je a bude součástí veřejných prostranství. Jde ale o její formu a míru. Prvním krokem je začít u sebe a zkultivovat to, jak město navenek komunikuje. Dále je potřeba definovat jednoduchá pravidla – manuál označování provozoven a venkovní reklamy. Není to forma regulace nebo represe, manuál má být ideálně závazný pro majetek města a doporučující pro majitele a provozovatele. Má být pomocnou rukou a návodem. Manuál radí, jak přehledně a efektivně označovat své provozovny. Zároveň pomáhá zorientovat se v příslušné legislativě a slouží úředníkům jako podklad pro rozhodování. Další důležitou oporou proti velkoformátové reklamě může být územní plán. V případě plachet přes domy, které nepodléhají povolení stavebního úřadu, je dobrým prostředkem místní vyhláška/nařízení rady.

V neposlední řadě je důležitá komunikace s veřejností. V Plzni jsme založili občanskou iniciativu, protože tehdejší vedení měs-

VÁCLAV CINÁDR,
místostarosta Plzeň 2-Slovan

”

V prostředí, o němž se zjevně nikdo nestará, ztrácejí lidé zábrany, které by jim v čistém a uklizeném prostředí bránily odhazovat odpadky nebo ničit cizí majetek.

“

ta problematika kultivace veřejného prostoru moc nezajímala. Téma vizuálního smogu jsme se snažili zpopularizovat, zapojili jsme sociální sítě, pořádali komentované procházky, přednášky i umělecké intervence ve veřejném prostoru. Tím jsme vytvářeli tlak na politiky, zároveň nabízeli možné řešení a věci se začaly pomalu hýbat.

Nikdy to není tak rychlé, jak bychom si přáli, ale je důležité nastavit dobrý směr. Přeci nechceme v našich městech jen bydlet, ale i spokojeně žít.

ŽDÁR NAD SÁZAVOU PŘINÁŠÍ MANUÁL DOBRÉ PRAXE

– *Martin Mrkos*

„Křiklavé panoptikum zastírající opravdovou tvář města do dnešního světa opravdu nepatří,“ říká starosta Žďáru nad Sázavou, který už dva roky úspěšně bojuje s vizuálním smogem ve městě. Nově upravil zavedený Manuál dobré praxe i pro zahrádky restaurací a kaváren.

Mobiliář musí být umístěn přímo na povrch komunikace, bez podest, opločení a zastřešení nebo koberců. Povolené materiály jsou dřevo, textil, kov, sklo, ratan, umělý ratan a designový plast po konzultaci s městským architektem. Omezená je i škála barev pro slunečníky. „Přípustné barvy jsou černá, odstíny šedé a bílá,“ upřesňuje Martin Mrkos.

Vše vznikalo ve spolupráci se samotnými provozovateli jednotlivých podniků z centra Žďáru. „Pozvali jsme na konci loňského roku a společně s nimi vytvořili podrobnější úpravu již vytvořeného Manuálu dobré praxe. Sami cítí, že estetika je důležitá,“ zdůrazňuje žďárský starosta.

Nejde však jen o estetiku. Přehršel reklamního smogu podnikatelům naopak škodí. „Když vás nezajímá reklama v televizi, tak ji vypnete, když vám vadí na ulici, tak ji vypnout nemůžete a mozek ji vytěšňuje. Říká se tomu reklamní slepota. Veřejný prostor přehršel reklamy skutečně nepotřebuje a podnikatelé, kteří do ní vynakládají peníze, to dělají úplně zbytečně,“ upozorňuje Martin Mrkos.

Ačkoli se to na první pohled nemusí zdát, nová pravidla by tak mohla přinést vyšší tržby. „Veřejný prostor souvisí s tím, jak se v něm cítíme a také jak se chováme. Když bude daná ulice hezká, čistá a s vkusnou reklamou v rozumné míře, budeme tam trávit mnohem více času a také logicky více utrácet,“ dodává první muž žďárské radnice.

MARTIN MRKOS,
starosta Žďáru nad Sázavou

NELEGÁLNÍ BILLBOARDY PODÉL SILNIC

– *Ondřej Lochman*

ONDŘEJ LOCHMAN,
poslanec

Sněmovna schválila mnou předložený pozměňovací návrh, který má zefektivnit a zrychlit odstraňování nezákonně umístěných reklamních ploch podél silnic. Nově bude mít správce komunikací povinnost tyto reklamy bezodkladně odstranit.

V poslední době se objevily společnosti, které nelegálně umísťují reklamní konstrukce a tím zneprůjemňují život obcím, městům, krajům a majitelům pozemků. Tyto společnosti hledají meze mezi zákony, využívají různé triky a zneužívají nejasných postupů, aby udržely své nekalé praktiky rentabilní. Navíc pronajímají reklamní plochy na nepovolených místech, čímž klamou i ty, kteří si reklamu legálně objednali. S těmito problémy jsem se setkával již jako starosta, a proto jsem se to rozhodl řešit jako poslanec a předseda podvýboru pro dopravu.

Pro to, aby se situace napravila, bylo třeba jít legislativní cestou. Připravil jsem proto pozměňovací návrh k zákonu o pozemních komunikacích. Jeho cílem je upravit pravomoci vlastníka/správce komunikace, aby mohl rychleji reagovat a odstranit nelegálně postavené konstrukce s reklamou. Současná praxe v odstraňování nelegálních ploch nahrává subjektům, které takto nastaveného systému zneužívaly. V některých případech i efektivně násobily dlouhé procesní lhůty přesouváním jednotlivých konstrukcí po různých pozemcích v rámci stejné lokality. To se nyní má změnit. Je důležité si uvědomit, že umístění nelegálních reklamních zařízení v blízkosti silnic představuje potenciální nebezpečí pro účastníky silničního provozu. Proto je nezbytné, aby tyto konstrukce byly z ochranného pásma silnic odstraněny co nejrychleji.

Více informací si můžete přečíst na mém [webu](#), kde naleznete i „[kuchařku](#)“ pro obce.

Ptáme se hejtmanů: Jak je na tom kapacita středních škol ve vašem kraji?

PETR KULHÁNEK

Pro letošní školní rok jsme v Karlovarském kraji zvýšili kapacitu o 160 míst na celkových 3 200. V podmínkách našeho kraje jde o 5 % navýšení. Dlouhodobě sledujeme počty žáků na druhém stupni základních škol. Dnes víme, že následující dva roky nás ještě čeká mírný nárůst studentů. Na tento trend budeme reagovat dalším zvýšením kapacity středoškolských oborů, zejména všeobecného vzdělávání. U těchto oborů máme dostatečné možnosti k personálnímu i prostorovému zajištění výuky.

JOSEF SUCHÁNEK

Olomoucký kraj řeší kapacitu středních škol stejně jako všechny ostatní kraje. Statisticky kapacitní problém nemáme velký – v průměru zde vychází počet míst ku počtu uchazečů téměř 1:1. Problém je samozřejmě v nerovnoměrnosti zájmu jak z pohledu regionů, tak z pohledu typu SŠ.

Na chybějící kapacity v exponovanějších školách reagovali již dříve někteří ředitelé/ředitelky požadavkem na navýšení kapacity školy o jednu nebo více tříd. Rada Olomouckého kraje tyto požadavky již schválila, v souhrnu se jednalo o více jak 400 míst. Jelikož se dá očekávat trvalý vyšší zájem o naše SŠ i v dalších letech, pracuje nyní Odbor školství na analýze, podle které budeme navyšovat počty tříd a učitelských kapacit i v příštím školním roce. Klíčovou roli zde samozřejmě musí sehrát vedení škol a jejich aktivity.

PETRA PECKOVÁ

Jak jsou na tom střední Čechy s kapacitou středních škol? Čistě statisticky dobře: devátý ročník ZŠ končí letos v kraji zhruba 14 000 žáků, kapacita v prvních ročnících SŠ je cca 17 000. Matematicky tedy místa jsou. Ale matematika není řešením na vše. A tak máme v kraji oblasti, hlavně kolem Prahy, kde je opravdu výrazný převis poptávky hlavně po gymnaziálních oborech. Problém, který jsme zdědili po předchůdcích aktivně řešíme a navyšujeme současné kapacity. Jen pro příští školní rok o 600 míst na krajských školách a o dalších 290 na školách soukromých. V přípravě je rozšíření Gymnázia Hostivice, Gymnázia v Říčanech a také v Berouně. Připravují se i zcela nová gymnázia v Černošicích a v Jesenici. A pro studenty, kteří uspěli v jednotné přijímací zkoušce, ale například kvůli taktizování se nedostali na maturitní obor, pomůžeme individuálně. Vzdělání je pro nás prioritou a věnujeme se mu v průběhu celého roku. Nejen v období zápisovém.

MARTIN PŮTA

Situace s počtem míst na středních školách není v Libereckém kraji až tak dramatická, jako v jiných regionech. I přesto chceme jít cestou navýšení nabídky všeobecného vzdělávání a z dlouhodobého hlediska přizpůsobit nabízené obory aktuálními požadavkům společnosti a trendům v konkrétních oborech, stejně jako narůstajícímu počtu žáků. Vzhledem k nástupu žáků populačně silných ročníků ze základních na střední školy v Libereckém kraji jsem požádal ředitele škol o navýšení počtu míst v třídách prvních ročníků středních škol v regionu. Je potřeba se demografickému vývoji přizpůsobit a toto je jedna z možných cest. Liberecký kraj se snaží také dlouhodobě podpořit zájem o učňovské obory zlepšením kvality výuky budováním center odborného vzdělávání, která využívají nejnovější technologie. A jak se ukazuje, i tato skutečnost přitahuje více žáků k oborům.

Z Komory aneb jak žijeme ve Sněmovně

Roman Bělou:

[Svět knihy](#) je stálicí na poli kulturních událostí v Praze. Na veletrhu lze prozkoumáváním nabídky českých i zahraničních nakladatelství strávit klidně celý den. Já včera neodolal a z mé návštěvy jsem si odnesl několik úlovků."

[Facebook](#)

Michaela Šebelová:

Velmi ráda jsem podpořila shromáždění [Hlas proti násilí](#). Hnutí [Starostové a nezávislí](#) je pro přijetí Istanbulské úmluvy, ta je zaměřena na prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Nic víc. Nic méně. Ratifikací ukážeme, že jsme moderní zemí, která dělá vše pro ty, kdo se sami nemohou bránit.

[Facebook](#)

Hana Naiclerová:

Ve Sněmovně dnes proběhlo setkání se zástupci rodinných firem – akce s příznačným názvem „Rodinné firmy na rozcestí“. Malé a střední firmy jsou naše rodinné stříbro, které musí stát chránit a podporovat. Pozvedávají svůj region, dávají pracovní místa lidem.

[Facebook](#)

Martin Hájek:

Společně s mými kolegy [Romanem Bělorem](#) a [Miroslavem Zborovským](#) členy neformální Parlamentní skupiny přátel Banátu, jsme se vydali na návštěvu českých obcí [Svata Helena](#) a [Eibenthal](#) v Banátu. V průběhu této cesty jsme absolvovali řadu schůzek s krajany i rumunskými představiteli.

[Facebook](#)

JAK (NE)BOJUJEME S DEZINFORMACEMI – DÍL 2

– David Smoljak

Naposled jsem zde psal o tom, jak váhavě přistupujeme k boji s jednou z největších hybridních hrozeb současnosti, tedy s informační válkou, kterou proti nám a ostatním zemím západu vede už po desetiletí Rusko. Nepřetržitý proud dezinformací naši společnost nepřetržitě polarizuje a radikalizuje. Výsledek je, že spolu přestáváme být schopni mluvit a na čemkoli smysluplném se domluvit, což je samozřejmě hlavní cíl těchto nepřátelských aktivit.

Naléhavost a nebezpečnost celé věci navíc umocnila pandemie covidu a válka Ruska proti Ukrajině s dopady do cen energií, což znejistilo značnou část společnosti a umocnilo její potřebu najít jednoduché odpovědi na nové výzvy rychle se měnícího světa. Neurovědci uvádějí, že nejistota a nepředvídatelnost dalšího vývoje člověka stresuje natolik, že přimknutí se ke skupině sdílející nějakou jednoduchou universální „pravdu“, může přetížené psychice přinést úlevu. Proto na demonstracích podporujících různé konspirační teorie vidíme účastníky, kteří jsou ve svém naštvání a morálním pobouření vlastně šťastní.

Recept na obranu proti intoxikaci společnosti indukované psychózou není jednoduchý, ale neobejde se bez technologické obrany proti šíření dezinformací a jejím zdrojům. Bez strategické komunikace, která posílí důvěru ve stát a jeho instituce. Bez nabídnutí pozitivních narativů, se kterými se může příjemce ztotožnit. Bez mediální osvěty, která pomůže společnosti imunitizovat proti vlivu dezinformačních kampaní. A samozřejmě se neobejde bez spolupráce státních i nestátních institucí a nadnárodní koordinace.

Evropská komise připravila v tomto ohledu řadu dokumentů i účinných nástrojů. V roce 2018 přijala Akční plán proti dezinformacím, v němž stanovila základní pilíře a nástroje obrany. Dezinformace definuje jako prokazatelně falešné nebo zavádějící informace, které vznikly a jsou šířeny za účelem úmyslného podvádění veřejnosti. A protože k šíření dezinformací dochází především v on-line prostoru, staly se platformy jako Google, Facebook, Youtube a Twitter signatáři kodexu zásad boje proti dezinformacím a zavázaly se přijmout opatření k omezení jejich šíření. K tomuto závazku však přistupují s různou mírou nasazení a v případě Twitteru od něj jeho nový majitel Elon Musk zjevně upustil už docela.

Nejúčinnějším legislativním nástrojem v boji proti nezákonnému obsahu v on-line prostředí tak zůstává Akt o digitálních

DAVID SMOLJAK,
předseda Stálé komise pro sdělovací prostředky Senátu PČR

Recept na obranu proti intoxikaci společnosti indukovanou psychózou není jednoduchý.

službách (DSA). Ten zavádí standardizované postupy pro označování nezákonného obsahu, pravidla pro přístup ke stížnostem i k obraně před neoprávněným odstraněním obsahu. Zákon vstoupil v platnost 16. listopadu 2022. A jeho účinnost se bude projevovat v postupných krocích. Pro členské země EU, tedy i pro Českou republiku z toho vyplývá povinnost určit nejpozději do 17. února 2024 koordinátora digitálních služeb, který bude odpovědný za uplatňování zákona. Od tohoto dne tedy bude DSA platit pro všechny subjekty v jeho působnosti. Tik-tak...

JARNÍ DEN S MSTANEM JE ZA NÁMI

– Dominik Žilka

Ani v květnu Mladí starostové nezahálí a chystají akce pro své členy a přátele. Po prvním ročníku skvělého víkendového mSTANování v Mnichově Hradišti v březnu a setkání na konferenci hnutí STAN v dubnu přišel v květnu čas na tradiční Jarní den s mSTANem.

Tentokrát jsme se sešli 2. května před Černínským palácem, hlavní budovou Ministerstva zahraničních věcí, kam nás pozval náměstek ministra zahraničí Martin Dvořák. Náš nabitý program jsme zahájili povídáním s panem náměstkem v Zrcadlovém salóňku. Martin Dvořák nám nejprve povyprávěl o své práci na ministerstvu a svých zkušenostech diplomata a vzpomněl i na léta, kdy stál v čele statutárního města Hradce Králové. V závěru přišel samozřejmě čas na dotazy, které se točily zejména kolem funkce ministra pro evropské záležitosti, do které byl pan náměstek jmenován o dva dny později. S trochou nadsázky se dá říci, že naše návštěva byla jednou z posledních akcí pana náměstka na ministerstvu, čehož si velmi vážíme!

Po příjemném povídání a občerstvení nastal čas vyrazit na prohlídku samotného paláce. Nejprve jsme se dozvěděli něco z bohaté historie budovy a pak již přišel čas na pomyslný zlatý hřeb, a to exkurzi do historického bytu ministra, jehož nejproslulejším obyvatelem byl Jan Masaryk. Měli jsme možnost nahlédnout i do nechvalně známé koupelny, kde došlo k tragickému úmrtí ministra Masaryka, které je dodnes

opředeno tajemstvím. Po návštěvě bytu jsme měli ještě možnost si prohlédnout reprezentativní prostory ministerstva, které jsou využívány k organizaci kongresů, seminářů a setkání. Na tomto místě bychom rádi ještě poděkovali našemu průvodci, Ivanu Dubovickému, za poutavý výklad.

Poprogramu na Ministerstvu zahraničí jsme se pěšky přesunuli do budovy Poslanecké sněmovny, kde nás v prostorách poslaneckého klubu hnutí STAN čekala nejprve diskuze s místopředsedkyní Starostů a nezávislých, poslankyní Míšou Šebelovou, o tématech mladých. Dotkli jsme se zejména volebního práva od šestnácti, ke kterému jakožto mSTAN připravujeme informační kampaň a na konec jsme si vyslechli přednášku poslance Martina Exnera o důležitosti přijetí eura, fungování eurozóny a tradovaných mýtch o společné evropské měně v české společnosti.

Pak už zbyl jen prostor se rozloučit a zkonstatovat, že další den s mSTANem se povedl. Další akcí, která nás čeká v létě, je letní mSTANování, tentokrát na Moravě. Chcete u toho být s námi? Není nic jednoduššího než se přidat! Jsme otevřeni všem mladým lidem od 15 do 35 let.

PROBĚHLO 17. SETKÁNÍ STAROSTEK, MÍSTOSTAROSTEK A TAJEMNIC ÚŘADŮ OBCÍ A MĚST V PLZEŇSKÉM KRAJI

Poslankyně a starostka Kozolup Michaela Opltová pořádala s kolegyněmi Evou Kubovou ze Spáleného Poříčí a Annou Sivčákovou z Nových Mítovic setkání pro starostky, místostarostky a tajemnice úřadů obcí a měst v Plzeňském kraji, které proběhlo ve dnech 11. – 12. 5. 2023 na Statku česká lípa v Myslovicích.

Setkání se v Plzeňském kraji uskutečnilo již po sedmnácté. Účastnice si vyměnily spoustu rad a tipů, jak zlepšovat život v místech, kde jsou politicky aktivní a byl čas také seznámit se s okolím místa konání. Byla to zároveň i skvělá příležitost poznat čerstvě zvolené starostky.

Součástí programu setkání je vždy také návštěva některého z měst či obcí v Plzeňském kraji.

Letos přijal účastnice setkání starosta a místostarostové Klatov, kteří si pro ně připravili i prohlídku historických prostor jezuitských kolejí a galerie PASK. Následoval slavnostní večer, kam přijali pozvání zástupci Plzeňského kraje Petr Vanka (ANO), Pavel Čížek (STAN) a Jan Vavříčka (STAN) v čele s hejtnanem Rudolfem Špotákem (Piráti).

Druhý den ráno čekalo přítomné dámy příjemné překvapení. Poslankyně a zároveň profesí fyzioterapeutka Michaela Šebelová (STAN) ukázala účastnicím spoustu šikovných cviků, které pomáhají na bolavá záda a krk. Na závěr setkání proběhla krátká procházka v přírodě a venkovní piknik s gulášem.

„Sama jsem na setkání starostek přijela před mnoha lety jako nová starostka, tehdy jsem ještě studovala vysokou školu. Jsem moc vděčná všem, které toto setkání každým rokem organizují a poznávají se a těším se zase za rok!“, řekla na závěr poslankyně Michaela Opltová.

Celou akci podpořilo Sdružení místních samospráv České republiky a Plzeňský kraj.

Poslankyně Michaela Opltová na setkání v Plzeňském kraji.

Žáci ZŠ Všeruby a Pocinovice navštívili Poslaneckou sněmovnu i Ministerstvo dopravy

Nabídku starosty městyse Všeruby Václava Bernarda, který od února loňského roku působí na rezortu Ministerstva dopravy ve funkci náměstka mistra dopravy, využili žáci 4. a 5. ročníku Základní školy Všeruby společně s žáky Základní školy Pocinovice a vyrazili navštívit Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR. Prohlédli si budovu parlamentu, nahlédli do poslaneckých klubů, seznámili se s prací poslanců a z galerie sledovali rozpravu a hlasování poslanců. Záměrně si vybrali pro návštěvu Sněmovny den, kdy se poslanci mohou obracet s dotazy na členy vlády prostřednictvím tzv. interpelací a měli až nevídané štěstí. Osobně se setkali s předsedkyní poslanecké sněmovny Markétou Pekarovou Adamovou a hned několika ministry. Mile je překvapil ministr dopravy Martin Kupka, který si ve svém nabitém programu našel prostor, aby s žáky krátce promluvil a seznámil je s plány, jež se v budoucnu dotknou i mnohých z nás. Důležitou pro náš region bude např. výstavba moderního železničního koridoru na trati Praha – Plzeň – Domažlice – Mnichov, kterým se významně zkrátí doba cestování. Poté si výprava krátce prohlédla Pražský hrad a přes Karlův most, Staroměstské náměstí a Prašnou bránu došla až na Ministerstvo dopravy ČR. Jedná se o velmi rozsáhlou budovu, která byla postavena v letech 1927–1932 pro československé ministerstvo železnic. Budova Ministerstva dopravy je zároveň sídlem Ředitelství spojitosti České dráhy nebo zde sídlí Ředitelství vodních cest ČR a další menší podřízené organizace. Na Ministerstvu dopravy náměstek Bernard zařídil rezervaci jednacích místností a drobné občerstvení, což po vyčerpávající cestě přišlo vhod. Dalším překvapením pro žáky byla možnost svézt se páternosterem – oběžným výtahem, který zažíval největší slávu v době první republiky. Poslední návštěvou byl protiletectký kryt, jehož původní vybavení bohužel zničila povodeň v roce 2002. Poté žáci, sice velmi unavení, ale plní nových zážitků a poznatků, vyrazili k domovu.

INFORMAČNÍ LINKA MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU 1212 POMÁHÁ MĚSTŮM A OBCÍM S ENERGETIKOU I S OCHRANOU SPOTŘEBITELE.

Základem pro pohodlné fungování je dostatek informací, ty mohou lidé i firmy nalézt nejen na novém webu, ale také je získat telefonátem na informační linku 1212. Cílem vyškolených operátorů je informovat a podpořit místní samosprávy v oblasti energetiky, úspor energie a ochrany spotřebitelů. „Součástí změn české energetiky je rozvoj obnovitelných zdrojů energie, který podporuji a jsem za něj rád. Jako všude jinde se ale objevují nekalé praktiky některých obchodníků. Proto jsme připravili manuál, který poradí, jak si vybrat spolehlivého dodavatele nebo na co si dát pozor. Nyní tento manuál nabídneme zástupcům měst a obcí prostřednictvím naší linky,“ komentoval ministr Síkela.

Rušíme přes
10 tisíc
zastaralých předpisů

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

DOBROVOLNÍCI ZACHRAŇOVALI MLÁDATA SRNČŮ PŘED SENOSEČÍ. PŘIPOJILA SE K NIM I POSLANKYNĚ PAVLA PIVOŇKA VAŇKOVÁ

„Pokud přijdete na louku, kde vám hustá tráva sahá do pasu a vytáhnete odtud pár dnů staré srnče, které by za hodinu čekala při senoseči jistá a velmi bolestná smrt, chcete rozhodně udělat vše pro záchranu dalších, nejlépe všech. I proto jsem PRO dotační podporu na pořízení dronů, které rychle a účinně ohrožená srnčata vyhledají,“ komentovala na svých sociálních sítích Pivoňka Vaňková.

SLEDUJTE NAŠI ČINNOST NA **WWW.STARAME.SE**

STAROSTOVÉ
A NEZÁVISLÍ

Kontaktujte nás! www.starostove.cz
facebook.com/starostove